

Bouwen met Alescon

Ter gelegenheid van de bouw van de eerste recreatiewoning COUNTRY COTTAGE

spreker : Rob Hendriks

datum : 29 september 2005

In het programma staat dat ik iets over de architectuur van de recreatiewoning zal zeggen, maar ik ga het niet over het gebouw hebben. Dat kunt u straks zelf gaan bekijken en het is niet lastig te begrijpen. Net als Meerdink wil ik iets zeggen over de intenties en het proces onder het plan, maar dan vanuit het perspectief van de architect. Want daar gebeuren ook dingen die voor ons nieuw en anders dan in de meeste processen zijn. Doorgaans meldt zich een opdrachtgever bij ons met een PvE, een planning en een budget met het verzoek deze drie ingrediënten tot iets architectonisch te bewerken.

De vraag die Alescon ons stelde was van een andere aard. Wij werden verzocht mee te denken over een serie producten die zouden passen bij de capaciteiten van de werknemers van Alescon, de machines in de werkplaatsen, etc. en die bovendien het beeld van Alescon zouden moeten helpen verbeteren. Een familie van herkenbare, kwalitatief hoogwaardige Alescon producten waarin de voordelen van prefabricage gekoppeld zijn aan die van locatiespecifieke uitvoering. Een traject waarin in dialoog met het bouwbedrijf diverse producten ontstaan, zoals de recreatiewoning, de mobile cottage en de nieuwe schaftkeet die we samen met industrieel ontwerper Peter Stut ontwikkelen. Er wordt getekend, er worden maquettes en prototypes gebouwd, die dan weer verder worden onderzocht, doorontwikkeld, enz. Het product dat u vandaag voorgeschoteld krijgt is dan ook niet het eindproduct, maar een volgende stap in een lopend ontwikkelingsproces.

Het moet wel vreemd lopen wil uit een dergelijk wonderlijk proces, met een ambitieuze opdrachtgever en een initiatiefteam waarin ook Wouter Hoogland deelneemt, een doorsnee product komen. Dat is de recreatiewoning dan ook niet geworden. We kennen allemaal het beeld van de rietgedekte, liefst witgestucte recreatieboerderette of andere catalogusproducten in Drenthe en daarbuiten. U zult er straks enkelen tegenkomen als we door Oosterduinen lopen. Het eerste wat een nieuwe kavelkoper die zo'n tweede huis gaat bouwen lijkt te doen is de kwaliteiten van het aanwezige landschap om zeep helpen. Bomen worden omgehakt, het terrein geëgaliseerd en verhard, erfafscheidingen worden geplaatst en garages en woningen gebouwd als kleine kopieën van de eerste woning. Wat eerst een algemene kwaliteit was, bijvoorbeeld een bos, verwordt zo meer en meer tot een bonte verzameling ontoegankelijke particuliere terreintjes. Met historische beeldreferenties wordt soms vergeefs geprobeerd iets van de regio in de architectuur te krijgen.

In het licht van deze ontwikkelingen is het dan ook niet vreemd dat gemeentes en provincie zich proberen te wapenen tegen deze wildgroei en verdere kwaliteitsloze kolonisatie van het Drentse landschap. Dat bouwen per definitie schadelijk is en dat recreatieterreinen dus alleen op die plaatsen worden toegestaan waar niet veel schade aangericht kan worden. Nu bestaat Drenthe, naast een deel zeer waardevol cultuurlandschap uit een klein deel dringend te verbeteren landschap, ook voor een groot gedeelte uit een redelijk indifferent landschap dat met nieuwe ontwikkelingen wellicht interessanter zou kunnen worden. Waar architectuur een verrijking zou kunnen betekenen.

Het was mij dan ook uit het hart gegrepen dat Wouter, op de zoveelste keer dat ons een lijstje werd voorgeschoteld met "wat de markt wil aan recreatiewoningen", reageerde met de mededeling dat het heel goed was dat we nu wisten wat 85% van de mensen blijkbaar wil, zodat wij nu voor die 15% iets kunnen bouwen die juist iets anders wil en nog niet bediend wordt. En gelukkig is Alescon de partij die zich ook op dit deel van de markt wil richten. Er hoeven er dan ook geen 500 gebouwd te worden, maar zo'n tien per jaar op interessante plekken zou mooi zijn.

De woning die u straks gaat zien is *te gast in het landschap*. Hij neemt afstand tot het landschap en is er tegelijkertijd nauw mee verbonden. Afstand krijgt hij letterlijk doordat hij op poten staat zodat het landschap er ongestoord onderdoorloopt. Die verbinding komt tot uiting in de toegepaste, natuurlijke materialen en kleuren, maar vooral ook in de manier waarop de binnen-/buitenrelatie van de verschillende ruimten is ontworpen. Zo kun je vanuit de entreehal verschillende plaatsen het landschap zien, kunnen er puien geopend worden zodat de binnenruimte met de veranda één overdekte buitenruimte wordt en kun je half op de veranda in bad zitten met uitzicht op het bos. Ruimten waarbij die in de eerste woning de nadruk ligt op efficiency, zoals de badkamer, krijgen in hier verblijfskwaliteiten. En dat is wat een tweede huis ons inziens moet doen. Het wonen tot recreëren maken.

Met het eerste gebouwde exemplaar hebben we kennis en ervaring opgedaan om deze woning nu verder te kunnen ontwikkelen. Eén van de richtingen die daarbij wordt ingeslagen is die van de autarkische woning. Een zelfvoorzienende eenheid (of groep) die met een minimum aan infrastructuur en nutsaansluitingen ook op lastige plekken kan worden gebouwd. Samen met Alescon hopen we daarmee een woning te hebben ontwikkeld die in lage dichtheden kan worden gebouwd en op veel locaties een verrijking van het Drentse landschap gaat opleveren.